Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anuncĭurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena *R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi

Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe anŭ.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brasovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 61. Braşovŭ, Joi, 18 (30) Martie 1893.

Maghiarisarea numelorŭ.

Braşovŭ, 17 Martie v.

Este sciutŭ, că la noi pentru *„cincĭ piţule“* póte fiă-care sĕ-şĭ schimbe numele. Ministrulŭ de interne ungurescŭ dă voiă orĭ şi căruĭ Jidanŭ, Ţiganŭ orĭ omŭ degeneratŭ în sentimentele sale, ca sĕ-şĭ maghiariseze numele. Şi de ce nu, când din „favorulŭ“ acesta nu póte sĕ profite decâtŭ „naţiunea“.

In Ungaria se şi întêmplă fórte multe schimbărĭ de nume. Organele guvernului de prin comitate şi comune cu-o deosebită solicitudine stăruescŭ pentru ca schimbarea, séu mai bine ḑisŭ maghiarisarea numelorŭ, sĕ-şĭ ia avêntŭ din ce în ce mai mare, sĕ străbată până chiar în păturile de josŭ ale poporaţiuneĭ ţĕrii. Lucru firescŭ, căcĭ Maghiarii îşĭ ḑicŭ, că décă cutare individŭ nemaghiarŭ îşĭ renégă numele, adecă şi-lŭ maghiariséză, elŭ de sigurŭ îşĭ renégă şi sentimentele, devine patriotŭ maghiarŭ, simte ungparesce şi vré sĕ fiă socotitŭ, că aparţine stirpeĭ arpadiane.

Ministeriulŭ ungurescŭ de interne dă mare atenţiune acestuĭ soiu de „politică maghiară“. Elŭ pórtă în fiăcare anŭ o statistică oficiósă, ca sĕ pótă vesti lumeĭ şi ţĕrii câţĭ şi cine suntŭ aceia, carĭ uitându-şĭ de originea lorŭ şi murdărindŭ memoria strĕmoşilorŭ şi părinţilorŭ lorŭ, pentru interese josnice şi vremelnice îşĭ lapădă numele şi-şĭ iau altulŭ cu accentŭ ungurescŭ.

De câte orĭ se publică acéstă statistică, foile maghiare strigă în corŭ: *haladunk*, adecă înaintămŭ! Aşa strigă ele şi acuma, când află din acéstă statistică a „névmagyarositas“-uluĭ, că în anulŭ acesta şi-au maghiarisatŭ numele nu mai puţinŭ de *558* rătăciţĭ.

Din statistica ministeriuluĭ ungurescŭ de interne mai apare, că numĕrulŭ acesta e recrutatŭ mai alesŭ din comercianţĭ, gendarmĭ şi funcţionarĭ. Classaţĭ după confesiune, ceĭ mai mulţĭ aparţinŭ Jidovimeĭ, dintre carĭ 304 şi-au maghiarisatŭ numele. Restulŭ vine pe renegaţiĭ rătăciţĭ din celelalte confesiunĭ.

Va sĕ ḑică încuscrirea între rassa semitică şi arpadiană se arată şi pe terenulŭ acesta în mare avansŭ. Lucru naturalŭ. Jidanii speculanţĭ cércă totŭ posibilulŭ, ca sĕ esploateze credulitatea şi orgoliulŭ Maghiarilorŭ. Ei facŭ plăcerea stăpânitorilorŭ, numai sĕ pótă trăi, sĕ le mérgă trebile bine, sĕ se îmbogăţéscă şi sĕ stórcă capitalurĭ sub aeticheta unuĭ nume ungurescŭ.

Câtŭ pentru funcţionarĭ şi gendarmĭ, cine nu scie, că décă ei vréu sĕ capete unŭ osŭ de rosŭ, suntŭ de cele mai multe orĭ forţaţĭ sĕ-şĭ schimbe numele, adecă sĕ şi-lŭ maghiarireze, căcĭ altfelŭ suntŭ şicanaţĭ şi persecutaţĭ fără cruţare.

Ceea ce ne privesce pe noi Românii în deosebĭ cu bucuriă constatămŭ aicĭ, că statistica d-luĭ Hieronymi nu ne arată nicĭ unŭ nume românescŭ, care s'ar fi maghiarisatŭ. Românii suntŭ cu multŭ mai geloşi pe numele lorŭ străbune, decâtŭ sĕ şi le schimbe cu altele unguresci. Ei suntŭ conscii de marea importanţă ce-o are în viaţa unuĭ poporŭ conservarea intactă a numelorŭ originale şi de-acea nicĭ nu credemŭ, că se află în sînulŭ nostru Românŭ de inimă, care sĕ nu scie, că este unŭ pĕcatŭ, o crimă contra naţiuneĭ nóstre a-şĭ magiharisa cineva numele séŭ frumosŭ românescŭ.

Convorbirea unuĭ Maghiarŭ cu Grigore T. Brătianu.

In fóia ungurésca *„Egyetértés“* dela 27 Martie a apărutŭ, sub titlulŭ „Preşedintele Ligei române“, o convorbire, ce-a avut'o în Iunie anulŭ trecutŭ d-lŭ Dr. *Jancso Benedek* — care a petrecutŭ mai multŭ timpŭ în România pentru a studia raporturile de acolo şi a învĕţa limba română — cu regretatulŭ *Grigorie T. Brătianu.* Étă ce spune d-lŭ Jancso:

Vorbindŭ despre cestiunea română din Ardelŭ, am ḑisŭ, că nu înţelegŭ causa şi nu vĕdŭ scopulŭ tendinţelorŭ române din Ungaria, la ce Brătianu îmĭ desfăşură esenţa cestiuneĭ scurtŭ şi lămuritŭ pe basa cum o înţelegŭ Românii. După ce i-am replicatŭ, că înţelegŭ acésta din punctŭ de vedere alŭ Românilorŭ, dér n'o înţelegŭ din punctŭ de vedere alŭ Maghiarilorŭ, căcĭ este sciutŭ, că cestiunea acésta nu se póte resolva unilateralŭ, din care causă conducĕtorii românĭ arŭ trebui sĕ ia în consideraţiune şi interesele şi punctele de vedere ale Maghiarilorŭ — d-lŭ Brătianu îmĭ rĕspunse zîmbindŭ, şi c'unŭ sentimentŭ nobilŭ de siguranţă îmĭ desvoltă, în cestiunea acésta interesele şi vederile Românilorŭ şi ale Maghiarilorŭ. Mĕrturisescŭ, că m'a surprinsŭ admirabila-i cunóscere corectă şi amĕnunţită a raporturilorŭ maghiare.

— Dumnulŭ meu, i-am ḑisŭ, îţĭ mĕrturisescŭ sincerŭ, că nu mĕ simtŭ destulŭ de forte de-a discuta cu d-ta, credĭ însĕ că cestiunea acésta se póte resolva pe cale pacĭnică, aşa cum voiţĭ D-Vóstrĕ; orĭ décă ar veni tréba la arme, şĭ-ar puté Românii valora pretensiunile lorŭ, ér noi Maghiarii sĕ ajungemŭ la alŭ doilea Mohaciu orĭ Vilagos (Şiria)?

— Este sigurŭ, îmĭ rĕspunse Brătianu, că în actualele împrejurărĭ cestiunea acésta nu se póte deslega pe cale pacĭnică, fiind-că Maghiarii nu se învoescŭ. In politică însĕ ceea ce aḑĭ e imposibilŭ, mâne fórte uşorŭ póte deveni inevitabilŭ. Românii aştéptă acestŭ *„mâne“*. Omŭ cu minte sănĕtósă nu póte gândi însĕ, ca pretensiunile nóstre sĕ ni le valorămŭ cu arma. D-vóstrĕ sunteţĭ mai tarĭ decâtŭ noi. Nu ne gândimŭ nicĭ la aceea, ca cu ajutorulŭ Ruşilorŭ, orĭ alŭ panslavismului, sĕ ni-le impunem, fiind-că acésta ar aduce şi mórtea nóstră. Din pricina acésta acusa, că Liga lucră pentru banĭ rusescĭ în interesulŭ Ruşilorŭ, este o hĕbăucĭă.

— Pe basa acésta, am ḑisŭ, nu vĕdŭ când ar puté veni acelŭ timpŭ, când se vorŭ împlini tendinţele Românilorŭ?

— D-le profesorŭ! In politică vorba *„mâne“* n'are însemnătatea ce-o are în viéţa de tóte ḑilele, orĭ ca în prăvăliă. Acestŭ *„mâne“* póte veni peste decenii, dér póte veni şi mâne. Noi n'avemŭ altă chiămare, decâtŭ a urgita mereu acestŭ *„mâne“*, ceea ce de-altmintrelea şi este singurulŭ punctŭ concretŭ alŭ susţinerii cestiunii române la ordinea ḑilei. Douĕ mijlóce suntŭ pentru urgitarea acestuĭ *„mâne“*. Unulŭ se póte folosi în politica internă a monarchieĭ austro-ungare, adecă urgitândŭ transformarea monarchieĭ în statŭ federalŭ. Décă Românii din Ungaria s'ar abate dela acestŭ punctŭ de vedere: séu de dragulŭ împăcăreĭ cu Ungurii, séu pentru nu sciu ce visurĭ irredentiste — ei ar pĕcătui contra intereselorŭ românescĭ. Nu uita, d-le, că tendinţa acésta are fórte mulţĭ prietinĭ între aceĭ vienesĭ, carĭ nu privescŭ bucurosŭ dualismulŭ de aḑĭ, orĭ suntŭ chiar inimicii Maghiarilorŭ. Alŭ doilea mijlocŭ se póte folosi în politica esternă, şi nu este, decâtŭ desfiinţarea tripleĭ alianţe, séu celŭ puţinŭ sguduirea ei prin apropierea Vieneĭ de Petersburg. Urmarea acesteĭ apropierĭ în politica internă ar fi căderea dualismuluĭ şi întrarea în viéţă a federalismuluĭ. Tripla alianţă nu este decâtŭ unŭ interesŭ alŭ Germanieĭ şi alŭ aristocraţieĭ maghiare. Bismarck îşĭ temea hegemonia germană, ér Andrassy interesele aristocraţieĭ unguresci. Pentru acésta au făcutŭ ei tripla alianţă. Se póte, că nu va fi departe timpulŭ, când cercurile mai înalte din Viena vorŭ afla, că gospodăria acésta nu mai merge şi fi convinsŭ, că *atuncĭ* porţile Burg-uluĭ din Viena ar fi deschise deputaţieĭ Românilorŭ Ardelenĭ.

— Dér décă asta e adevĕratŭ, atuncĭ cum se póte, că politica actuală a României se apropie de tripla alianţă şi dóră nicĭ nu e departe timpulŭ, când se va alătura ei în modŭ oficialŭ?

— Nu da nicĭ o însemnătate acestuĭ lucru, fiind că nu este opinia publică a Româniеĭ. E cu de cucŭ importatŭ din

---

FOILETONULŬ „GAZ TRANS.“

In gura chiţilorŭ.

Novelă de *A. Oscar Klaussmann.*

(5) (Urmare.)

Carol Angermann, de care se interesau atâtea persóne în Boston, plutea pe întinsa mare şi făcea datoria la postulŭ ce i-se încredinţase şi nicĭ prin gândŭ nu-i trecea, ce se întêmplase în Boston. „Freya“ îşĭ luă drumulŭ directŭ spre sudŭ, dealungulŭ cóstelorŭ americane. In ḑiua a doua se afla la Cap Hatteras.

Pe puntea de comandă se afla oficerulŭ de gardă cu comandantulŭ, pe când oficerulŭ de navigaţiune era ocupatŭ lângă compasŭ. Pavilionulŭ germanŭ de rĕsboiu fâlfâia pe catartulŭ principalŭ alŭ corveteĭ „Freya“, care mergea spre sudŭ.

Pe staţiunea de observaţiune de pe Cap Hatteras se ridică unŭ nouraşŭ albŭ.

Distanţa era pré mare, pentru ca sĕ se audă sunetulŭ lovitureĭ de tunŭ, dér în curêndŭ se arătă unŭ signalŭ pe catartŭ, ce consta din unŭ discŭ rotundŭ cenuşiu, din flamurĭ în treĭ colţurĭ şi dintr'o bandieră în patru colţurĭ.

Oficerulŭ de gardă esamină signalulŭ cu ochianulŭ şi ḑise: „D-le căpitanŭ, credĭ, că acésta e pentru noi? Ei voescŭ sĕ ne scie numele“.

„Fără îndoélă“, ḑise căpitanulŭ. „Nu vĕdŭ altă corabiă în apropiere. Poruncesce, ca sĕ marcheze numele corabieĭ nóstre prin bandieră“.

„Freya“ îşĭ moderă mersulŭ, şi câte-va minute mai târḑiu se iviră unŭ şirŭ întregŭ de bandiere pestriţe, în patru colţurĭ şi în treĭ colţurĭ, pe catartulŭ dinainte. Aceste arătau numele corăbieĭ.

Pe uscatŭ dispărŭ signalulŭ şi apărŭ unulŭ nou, de astă dată o bandieră în patru colţurĭ de-asupra, unŭ discŭ rotundŭ de desuptŭ şi sub acesta o flamură în treĭ colţurĭ.

Căpitanulŭ se uită în cartea de signale şi ḑise apoi către oficerulŭ de gardă: „Este o telegramă pentru noi, trebue sĕ ne apropiemŭ mai tare de uscatŭ“.

De óre-ce corabia se afla cu pânḑele întinse, trebuiră matrosii sĕ lucre cu zelŭ, pentru ca sĕ strîngă pânzele. Apoi se schimbă cursulŭ şi corabia se apropiă de uscatŭ. Cam treĭ óre după aceea se aruncă ancora în apropierea uscatuluĭ.

Primulŭ oficerŭ voia tocmai sĕ mérgă la uscatŭ, ca sĕ întrebe, că ce este, când sentinela anunţă apropierea uneĭ bărcĭ. Era o luntre a funcţionarilorŭ staţiuneĭ de observaţiune care aducea o depeşă pentru căpitanŭ.

Acésta venea dela consulatulŭ din Boston şi era adresată staţiuneĭ dela Cap Hatteras. Ea ruga acéstă staţiune, sĕ opréscă corveta „Freya“, ce trecea pe acolo, şi sĕ împărtăşéscă căpitanuluĭ acesteia, că la ordinulŭ admiralităţii, „Freya“ trebuia sĕ se întórcă imediatŭ la Boston. Alte scirĭ dela admiralitate, carĭ au sositŭ telegrafice, le avea consululŭ.

Căpitanulŭ clătină din capŭ. Corectitatea depeşeĭ nu puté fi trasă la îndoiélă, deşi conţinutulŭ ei era de neînţelesŭ.

O jumĕtate de oră după aceea „Freya“ îşĭ întinse pânzele şi plecă înapoi la Boston, pe acelaşĭ drumŭ, pe care îlŭ urmase înainte cu douĕ ḑile.—

In casa funebră la Behrendt se făcură tóte pregătirile pentru înmormêntarea, ce era sĕ fiă în ḑiua următóre. Ceremonia avea sĕ se facă cu tótă pompa. William Behrendt era vĕḑutŭ nu numai de lucrătorii sĕi, ci şi de toţĭ locuitorii din prejurŭ. Elŭ era membru alŭ multorŭ reuniunĭ de binefacere, şi membrulŭ unuĭ ordinŭ secretŭ, carĭ suntŭ respândite în mare numĕrŭ prin Statele Unite. Tóte aceste reuniunĭ, firesce, şi mai înainte de tóte lucrătorii fabriceĭ, voiau sĕ ia parte la înmormêntare şi unŭ conductŭ numĕrosŭ avea sĕ dea ultima onóre bĕtrânuluĭ, care prin meritele